

ဒဂုန်ရွှေမျှား ထောင်မင်းသား ဦးဘိုးထော်

ဒဂုန်ရွှေမျှား (၁၈၉၅ - ၁၉၈၂)

ဒဂုန်ရွှေမျှားသည် ၁၈၉၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၂) ရက်နေ့တွင် ပြည်မြို့၌ အဖကုန်သည် ဦးချစ်ထွန်း၊ အမိ ဒေါ်စော(စောကလေး)တို့ မှ မွေးဖွားခဲ့သော တစ်ဦးတည်းသောသား ဖြစ်သည်။ အမည်ရင်း ဦးတင်၊ ငယ်စဉ်က အိမ်တွင် မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်ဆရာများ ဖြင့် ပညာစတင်သင်ကြားခဲ့ပြီး တတိယတန်းမှ စ၍ ပြည်မြို့ အစိုးရဟိုက်စကူး ကျောင်းတွင် တတိယတန်းမှ ဒဿမတန်း အောင်သည် အထိ သင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၁၃-၁၄ခုနှစ်တွင် ဒဿမတန်းအောင်မြင်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ခေတ္တမျှ တက်ရောက်သင်ကြားခဲ့သည်။ နောက် စပါးကုန်သည် အလုပ်လုပ်သည်။ ထိုသို့လုပ်ရင်း စပါးကုန်သည်၊ မြေပိုင်ရှင်၊ သမာဓိမြို့ဝန် ဦးပြုံး၏ သမီး ဒေါ်သိန်းခင်နှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် ရှေ့နေစာမေးပွဲ အောင်မြင်၍ ရှေ့နေဘဝ၊ နောက် သတင်းစာ ကိုယ်စားလှယ်၊ သတင်းထောက်၊ စာရေးဆရာ၊ အယ်ဒီတာဘဝများကို ရရှိခဲ့ပြီး စစ်ကြိုခေတ်၊ မြန်မာစာရေးဆရာများ ပေါ်ဦးပေါ်ဖျားကာလမှာ ပင် ‘ပြည်မောင်တင်’ ကလောင်အမည်၊ နောင် ‘ဒဂုန်ရွှေမျှား’ ဖြစ်လာခဲ့သည်။

၁၉၁၇ ခုနှစ် မတ်လတွင် သူရိယမဂ္ဂဇင်း ထွက်ပေါ်လာသောအခါ ‘ဝ

တ္ထုရေးသူများကို ဆုပေးမည့် အကြောင်း’ ပါလာသဖြင့် ‘ဝီလျံရှိတ်စပီးယား’ (William Shakespere) ၏ ‘အော်သယ်လို’ (Othello) ပြဇာတ်ပုံဝတ္ထုကို မြန်မာမှုပြု၍ ‘ချင်းဗိုလ်မောင်တက်တူ’ အမည်ခံပြီး ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ရာ မေလထုတ် သူရိယမဂ္ဂဇင်း (ရေးသူဆုရသည်) ကဏ္ဍတွင် စတင်ဖော်ပြခံရသည် ။ ဆုငွေ ၁၅/ ကျပ်ရသည် ။ ဒဂုန်ရွှေမျှား၏ ပထမဦးဆုံးဝတ္ထုတိုလက်ရာ ဖြစ်သည် ။ နောက် သူရိယ၊ ဒဂုန်၊ မြန်မာ့အလင်း၊ ကြည်တော်မူ အစရှိသော မဂ္ဂဇင်းများ တွင် ဝတ္ထုစာပေလက်ရာများ ဆက်လက်ရေးသားခဲ့သည် ။ ဆောင်းပါးအနေဖြင့် သူရိယမဂ္ဂဇင်းမှာ ပင် Wide World မဂ္ဂဇင်းမှ ဂျာမန်စစ်သုံ့ပန်း အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်တစ်ယောက်အကြောင်း ဆောင်းပါးသည် ဒဂုန်ရွှေမျှား၏ ပထမဦးဆုံးဆောင်းပါးလက်ရာ ဖြစ်သည် ။

ပထမဦးဆုံး မဂ္ဂဇင်းဝတ္ထုရှည် ‘လျှို့ဝှက်သော စာအိတ်ကြီး’ (The Secret

Envelope) သည် ပြည်တော်မူမဂ္ဂဇင်းတွင် စတင်ရေးသားခဲ့ပြီး ပြည်တော်မူကုမ္ပဏီမှ ပင် သုံးမတ်တန် လုံးချင်းစာအုပ်အဖြစ် စတင်ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည် ။ ဘားမင်းနီးယားဖလင် ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီမှ ဒါရိုက်တာဦးထိန်လာရောက်ဝယ်ယူပြီး ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးခဲ့ရာ ၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် ရုံတင်ပြသခဲ့ရသည် ။

ဂျပန်ခေတ်တွင် ကုန်သည် အဖြစ်လုပ်ကိုင်ရင်း အစိုးရပြန်ကြားရေးဌာနတွင် လက်ထောက်အယ်ဒီတာ၊ စစ်ပြီးခေတ်တွင် ယနေ့အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်း၊ သတင်းစုံ (Tib Bit) ဂျာနယ်၊ ဗမာခေတ်နှင့် ရှေ့ဆောင်သတင်းစာများ ၌ သတင်းအယ်ဒီတာ၊ နောက် စာပေဗိမာန်တွင် စာပြု၊ လက်ထောက်စာတည်း စသဖြင့် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည် ။ ဒဂုန်ရွှေမျှားသည် ၁၉၁၄ ခုနှစ်မှ အစပြု၍ ကွယ်လွန်သည် အထိ စာရေးသက် (၅၈) နှစ်အတွင်း

စာအုပ်လုံးချင်း - ၆၀ ကျော် (စုံထောက်ဦးထင်ကျော်၊ ထောင်မင်းသားဦး
ဘိုးထော်၊ ကလိန်မောင်မောင်ထွန်း၊ အမ်ကြာရိုး၊ စောရမောင်၊
ကလိန်ခြံရှေ့နေ အစရှိသော ပင်ကိုရေးနှင့် မှီငြမ်းဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် အ
ပါအဝင်) ဝတ္ထုတိုပေါင်း - ၄၇၃ ပုဒ်၊ ဘာသာပြန်နှင့် မှီငြမ်းဝတ္ထုတို/ရှည်
- ၁၁၆ ပုဒ်၊ ဘာသာပြန်နှင့် မှီငြမ်းပြုစာအုပ် - ၆၁ အုပ်၊ ပင်ကိုရေးဝတ္ထု
စာအုပ် - ၁၉ အုပ်၊ ဘာသာပြန်နှင့် ပင်ကိုရေးဆောင်းပါးပေါင်း - ၁၄၇ ပု
ဒ်၊ ဘဝအတွေ့အကြုံ စာအုပ် - ၁ အုပ် စသဖြင့် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ရသ
ည် ။

ဒဂုန်ရွှေမျှားသည် စာပေဆု သုံးကြိမ်ရရှိခဲ့ရာ ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် စာ
ပေဗိမာန် ဘာသာပြန်ဆုအဖြစ် ‘ရော်ဘင်ဆင်ကရူးဆိုး’ (Robinson Cru
soe) စာအုပ်ဖြင့် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ရရှိခဲ့ပြီး၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် အမျိုး
သားစာပေဆု၊ အနုပညာစာပေ ဘာသာပြန်ဝတ္ထုဆုအား ‘မြို့ဝန်မင်း၏
ဘဝခရီး’ (The Mayer of Casterbridge) ဝတ္ထုဖြင့် ရရှိခဲ့သည် ။

နောက်ဆုံး ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် စာပေဗိမာန်စာမူပြိုင်ပွဲ၊ ဘာသာပြန်စာ
ပေဆုအဖြစ် ‘မွန်းတည့်ရန် (၂) မိနစ်အလို’စာအုပ် (စာမူ)ဖြင့် ဒုတိယဆု
ရရှိခဲ့သည် ။

ဝတ္ထုစာပေလက်ရာများ အပြင် ခရီးသွားစာပေ၊ စာပေသမိုင်းစာပေ
‘မြန်မာနိုင်ငံစာပေဆုများ’ ပထမတွဲ၊ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေ (၊
ဘဝနှင့် အတွေ့အကြုံ (Quality) စာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၁၀ ဒုတိယအကြိမ်)၊
ရုပ်ပုံလွှာဆောင်းပါးများ (ဂျာနယ်ကျော်ဦးချစ်မောင်၊ မင်းဆွေစသဖြင့်)
ရေးသားပြုစုခဲ့သည် ။

ဆရာကြီးဒဂုန်ရွှေမျှားသည် ၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ မေလ (၂၈) ရက်နေ့တွင်
ရန်ကုန်မြို့ နေအိမ်၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည် ။ အသက် (၈၇) ခုနှစ်အရွယ်တွင်

ကွယ်လွန်ခြင်းဖြစ်သည် ။ ရုပ်ရှင်ဒါရိုက်တာ စိန်ဖေတင်(ကွယ်လွန်) အပါအဝင် သားသမီး (၅) ဦး ကျန်ရစ်ခဲ့သည် ။

ယခုအခါ ဆရာကြီးရေးသားခဲ့သော စာပေလက်ရာများအားလုံးအား လက်လှမ်းမီသလောက် ရှာဖွေလျက် Quality စာအုပ်တိုက်မှ တစိုက်မတ်မတ် ထုတ်ဝေလျက် ရှိပါသည် ။

စာရေးသူ၏ စကားဦး

၁၉၁၀-၁၅ ခု၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ကျွန်ုပ်သည် မွေးဖွားရာ ဇာတိဖြစ်သော ပြည်မြို့တွင် နေထိုင်ခဲ့၏။ ကျွန်ုပ်၏ အစ်ကိုမှာ ပွဲစားတစ်ယောက် ဖြစ်သဖြင့် ပြည်မြို့ထောင်ကြီးအတွင်းသို့ မြေပဲများကို ကန်ထရိုက် ရောင်းချလေ့ရှိရာ ကျွန်ုပ်က ထောင်မှူးများ ထံ သွားရောက်၍ မြေပဲဖိုးငွေများကို တောင်းခံရ၏။

ကျွန်ုပ်တို့ ပွဲရုံသို့ တစ်လလျှင် ၂ ကြိမ်၊ ၃ ကြိမ်မျှ မြေပဲများကို သယ်ယူရန် ထောင်သားများ သည် လူဆွဲသောလှည်းကြီးဖြင့် ရောက်လာတတ်၏။ ရောက်လာသည့် အခါတိုင်း ကျွန်ုပ်မှာ ထောင်သားများ နှင့် စကားစမြည် ပြောခွင့်ရသဖြင့် ၎င်းတို့ နှင့် အတော်အတန် ရင်းနှီးခဲ့လေသည် ။ ကျွန်ုပ်တို့ ပွဲရုံမှ မြေပဲများကို သူတို့ သည် နွားများကို ဆွဲစေမည့် အစား ထမ်းပိုးတွင် အကျဉ်းသား ၅ ယောက်ခန့်က ရှေ့ကဆွဲ၍ နောက်မှ အကျဉ်းသားနှစ်ယောက်တို့ တွန်းပေးရ၏။

လှည်း၏ နောက်တွင် အကျဉ်းသားများကို စောင့်ကြပ်သည့် ဦးထုပ်ပြာ၊ ဦးထုပ်ဖြူ ဗာရာတစ်ယောက် နှစ်ယောက်ပါရှိ၍ ၎င်းတို့ နှင့် အတူ ပန်ချာပီ လူမျိုးဝါဒါ နှစ်ယောက် သုံးယောက်ခန့်လည်း လိုက်ပါကြီးကြပ်ရလေသည် ။ ဤမြင်ကွင်းသည် အစိုးရအမိန့်ဖြင့် ထောင်အာဏာပိုင်များက အကျဉ်းသားများအား လူသားစင်စစ် ဖြစ်ပါလျက် တိရစ္ဆာန်ကဲ့သို့ ခိုင်းစေသော နယ်ချဲ့စနစ် ဆိုးတစ်ခု၏ မြင်ကွင်း

တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ။

ကျွန်ုပ်၏ မိခင်မှာ အစားအသောက် ဆင်းရဲသူများ နှင့် ဒုက္ခိတများ အပေါ်တွင် သနားကြင်နာတတ်သော အမျိုးသမီးကြီး တစ်ယောက်ဖြစ် သည့် အတိုင်း ထောင်သားများ မြေပဲယူရန် လာရောက်သောအခါ ဝါဒါ အစောင့်များ ထံ ခွင့်တောင်း၍ ငှက်ပျောသီးများ ၊ မုန့်များ ၊ ထန်းလျက် များ ကျွေးလေ့ရှိ၏။ ဖခင်ကလည်း ဆေးပြင်းလိပ်များ ဝေငှပေးလေ့ရှိ၏ ။ ထိုအခါ ထောင်သားများ သည် ကျွန်ုပ်တို့ မိသားစုအပေါ်တွင် ခင်မင်ရင်းနှီးလာတော့၏။

ထိုထောင်သားများ ထဲတွင် အသက် ၄၀ ကျော်ခန့်ရှိ ကိုယ်လုံးကိုယ် ပေါက် ကောင်း၍ ၊ ရှေးရိုးမြန်မာဆန်ဆန် ယောက်ျားပီသသော ရုပ်လက္ခဏာ ရှိသည့် ဦးဘိုးထင် ဆိုသူတစ်ယောက်သည် ကျွန်ုပ်အား အထူးချစ်ခင်လျက် ထောင်ထဲတွင် ဖြစ်ပျက်သည့် သူ၏ အတွေ့အကြုံများ ၊ ပုံတိုပတ်စများ ၊ ထူး ဆန်းသော လူသတ်မှုများ ၊ ကြိုးစင်သို့တင်ပုံများ ၊ ထောင်ထဲမှ လုပ်ကြံမှုများ စသည် တို့ ကို ပြောပြလေ့ရှိရာ၊ ကျွန်ုပ်ကလည်း နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် မေး၍ မှတ်သား၏။

ဦးဘိုးထင်မှာ ထောင်သားတစ်ယောက်ပင် ဖြစ်လင့်ကစား၊ ဥပမိရုပ်ကောင်း၍ သိက္ခာသမာဓိနှင့် ပြည့်စုံသည့် လက္ခဏာရှိပြီးလျှင် အခြားထောင်သားများ အပေါ်တွင် လည်း ဩဇာညောင်းသူ တစ်ယောက် ဖြစ်ဟန်တူ၏။ သို့နှင့် ကျွန်ုပ်သည် ဦးဘိုးထင်၏ ကျယ်ပြန့်သော ဗဟု သုတများကို မှတ်သားကာ သူ့ကိုလည်း တစ်နေ့တခြား လေးစားချစ်ခင်လာမိလေသည်။ ။

၁၉၁၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ကျွန်ုပ်သည် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို သူရိယမဂ္ဂဇင်းတွင် ပထမဆုံးအကြိမ် စတင်ရေးသား၍ ဝတ္ထုနယ်ပယ်

သို့ ဝင်ခဲ့ရာ၊ ၁၉၆ ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ထိုနှစ် ဧပြီလ (၁၂၈၇ ခု၊ တန်ခူးလ) အထူးထုတ်ဒဂုန် မဂ္ဂဇင်းတွင် ‘မြသိန်းတန်’ ဟူသောအမည်ဖြင့် ထောင်မင်းသား ဦးဘိုးထော် ပထမဆုံးဝတ္ထုကို ရေးသားခဲ့လေသည်။ ။ ဤသို့ ရေးသားနိုင်ခြင်းမှာ လည်း ကျွန်ုပ်တွေ့ခဲ့ဖူးသော ပြည်မြို့ထောင်မှ အကျဉ်းသားဦးဘိုးထင် ပြောပြသော ၎င်း၏ အတွေ့အကြုံ၊ ဗဟု သုတများကို မူတည်ပြီးလျှင် အမျိုးမျိုး ဇာတ်အိမ်ဖွဲ့ကာ ၎င်း၏ အမည်ကိုလည်း သာမန်အကျဉ်းသား ဦးဘိုးထင်အဖြစ်မှ ‘ထောင်မင်းသား ဦးဘိုးထော်’ ဟု ပြောင်းလဲကာ ၎င်းအား ဇာတ်ဆောင်အဖြစ် ထည့်သွင်းရေးသားခဲ့လေသည်။ ။

ဦးဘိုးထော် ပထမဝတ္ထုကို ပထမ စတင်ရေးသားသည့် အချိန်မှ ယနေ့ထိ ဆိုသော် နှစ်ပေါင်း ၄၀ မျှပင် ကြာရှိခဲ့လေပြီ။

လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ၁၉၅၀ - ၅၁ ခုနှစ်လောက်က ကျွန်ုပ် သည် ဗဟိုစံပြထောင်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီးဖြစ်သော ရန်ကုန်ထောင်ကြီးအတွင်းသို့ ဗဟု သုတအဖြစ် ကြည့်ရှုလေ့လာရန် သွားရောက်ခဲ့ရာ၊ ကျွန်ုပ် အားထောင် များကြီး ဦးလှရွှေက ထောင်အတွင်းတွင် လှည့်လည် ပြသခဲ့လေသည်။ ။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်မျက်မြင်တွေ့ရသော စစ်ပြီးခေတ် ဗဟိုစံပြထောင် ၁၀ မ ၂၁ ယခင်နယ်ချဲ့ခေတ်က ထောင်များ နှင့် မည်မျှလောက်ကွာခြားသည် ကို တွေ့ရ၏။

ယခင်က ထောင်များ တွင် ထောင်သားများအား (၁) သံခြေချင်းခတ်ခြင်း၊ (၂) ခေါင်းတုံးရိတ်ခြင်း၊ (၃) လည်ပင်းတွင် သံကွင်းတပ်၍ နံပါတ်ပြားများ ဆွဲပေးခြင်း၊ (၄) နံငယ်ပိုင်းများကို ဝတ်ဆင်စေခြင်း စသည် များကိုသာ တွေ့ရ၏။ ယခု ထောင်ကျ အကျဉ်းသားများမှာ မူ ရုပ်အင်္ကျီအဖြူနှင့် အရောင်ဆိုးထားသော လုံချည်များကို

ဝတ်ဆင်ရ၍ ဘိုဆံတောက်များကိုပင် ကော့နေအောင် ဖြီးထားသည် ကို တွေ့ခဲ့ရ၏။

ယခင် နယ်ချဲ့ခေတ် ထောင်အာဏာပိုင်များမှာ ထောင်သားများ အပေါ်တွင် ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်စွာ ဆက်ဆံ၍ ယခုခေတ်တွင် မူကား ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စွာ ဆက်ဆံမှုများ နှင့် ရိုင်းပင်းကူညီမှုများ ကို တွေ့ရ၏။ ထောင်ထဲတွင် (၁) စာမတတ်သူများအား သင်တန်းများ ဖွင့်၍ စာသင်ပေးခြင်း၊ (၂) အကျင့် စာရိတ္တ တိုးတက် မြင့်မားစေရန်နှင့် အားကစား စိတ်ဓာတ်များ ရရှိစေရန် အားကစားအမျိုးမျိုးကို ကစားခွင့်ပြုခြင်း၊ အားပေးခြင်း၊ (၃) ဘာသာရေး အသိတရား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အနည်းဆုံး တစ်ပတ်လျှင်တစ်ကြိမ်၊ နှစ်ပတ်လျှင်တစ်ကြိမ် ဆရာဘုန်းတော်ကြီးများအား ပင့်ဆောင်၍ တရားဓမ္မ သင်ပြဟောပြောစေခြင်း စသည် တို့ ကို ပြုလုပ်ပေး၏။ အာဏာပိုင်များကိုယ်တိုင် အခါအားလျော်စွာ ပညာပေးဟောပြောမှုများ ပြုလုပ်ပေး၏။

အကျဉ်းသားများ ရရှိသော အခွင့်အရေးမှာ လည်း က တန်း၊ ခ တန်း၊ ဂ တန်းဟူ၍ အတန်းအစားအလိုက် ရရှိနေကျ အသီးသီး လျှော့ရက်များ အပြင်၊ (၁) ဗုဒ္ဓဘာသာစာမေးပွဲ၊ (၂) မင်္ဂလာစာမေးပွဲ၊ (၃) အဘိဓမ္မာစာမေးပွဲများ ကျင်းပပြုလုပ်ပေး၍ ထိုစာမေးပွဲတွင် အောင်မြင်သူများအား အထူးအခွင့် အရေးပေးလေသည် ။

ယခုခေတ်ပြောင်း တော်လှန်ရေးတွင် ထောင်ဒဏ်အပြစ်ပေးခြင်း ခံနေရသူများအား ထောင်သား အကျဉ်းသားဟူ၍ ပင် မခေါ်တော့ဘဲ ရဲဘက်ဟူသော အမည်ဖြင့် တိုင်းပြည်၏ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း လုပ်ငန်းဆောင်တာများ ၌ လုပ်အားပေးလျက်ရှိသည် ကို တွေ့ရလေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ခေတ်ဟောင်း၌ အကျဉ်းကျခံရခြင်းမှာ မိမိ ကျူးလွန်ခဲ့သော ပြစ်မှုအတွက် အစိုးရ၏ အပြစ်ဒဏ်ကို ခံရခြင်းနှင့် တူ၏။ ယခု စံပြထောင်များ ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တစ်စုံတစ်ယောက်သည် သူကျူးလွန်ခဲ့သော ပြစ်မှု မျိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ အခြားပြစ်မှု တစ်စုံတစ်ရာကိုသော် လည်းကောင်း နောက်ထပ် မကျူးလွန်မိစေရန် အာဏာပိုင်များ ၏ ဖျောင်းဖျပြုပြင်သွန်သင် ဆုံးမ ပြသပေးခြင်းကို အမှုကြီးလျှင် ကြီးသည့် အလျောက် ငယ်လျှင်ငယ်သည့် အလျောက် ကာလအပိုင်းအခြား အားဖြင့် ခံယူခြင်းသာ ဖြစ်လေသည် ။

ယခု ထောင်မင်းသား ဦးဘိုးထော်ဝတ္ထုများမှာ ယခင် နယ်ချဲ့ခေတ်၊ ခေတ်ဟောင်းတွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် အကြောင်းအရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိများ ဖြစ်၍ စာဖတ်သူများ သည် ယခုခေတ် ယခုအချိန်နှင့် နှိုင်းစာပြီးလျှင် ခေတ်၏ ပြောင်းလဲမှုများကို ဝေဖန်သုံးသပ်နိုင်ရန် တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း။

ဒဂုန်ရွှေမျှား